

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY: Miesięcznik 2 grzywny, półrocznik 10 grzywny, rocznik 20 grzywny. Wskazywanie adresu do przesyłki pocztową. Wskazywanie adresu do przesyłki pocztową. Wskazywanie adresu do przesyłki pocztową.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa: ul. P. Marji 52. Tel. 245. Skrz. poczt. 45
Redaktor lub jego zastępca przynajmniej codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-3 po poł.
Kłopotów nadesłanych redakcja nie zwraca

CENY OGŁOSZEN: Za wiersz milimetrowy przed tekstem 50 gr. W tekście i nadesłane 40 gr. za tekstem 30 gr. Drobną ogłoszenia wiersz napisowy 25 gr., każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najtańsze ogł. drobne zł. 1.50. Ogłoszenia zamknięte i matrymonjalne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia składowe, fantazyjne, artystyczne i literackie o 50 proc. droższe.

Kobieta w obronie Kraju

Cele i zadania Organizacji Przysposobienia Kobiet.

Przez tyle lat przez więcej niż wiek cała naczelną ideą naszego życia narodowego była tęsknota do własnej państwowości. Czy to w twórczych wieszczeniach Mickiewicza, Słowackiego i Krasińskiego, czy w głębokich nurtowaniach myślowych Cieszkowskiego Libelta, Trentowskiego, czy w szaleństwach rozpaczliwych dotkniętych snach Norwida i Micińskiego, czy w chłodnych i mądrych wywodach Brzozowskiego, czy w bolesnej zadumie Zeromskiego. Czy to w szczęku broni pod Raclawicami, czy w hasle naramienników legionistów Dąbrowskiego „Gli h-mini liberi sono fratri”, czy w lwim pazure dyktatora Chłopickiego, czy w męczenniczej śmierci Łukasiewicza i Traugutta wszędzie drga ta sama nuta tęsknoty do własnej państwowości, wszędzie ten sam sakrament marzeń o własnym mocarnym, wolnym państwie.

Graalową kruzą naszego Monsalwatu w latach głęsi i niewoli w parsiwalowej udręce ducha było marzenie o niepodległym bycie.

Byliśmy tak bardzo rozgrzani tą naszą tęsknotą, tak pominieli tym szaleńską tęsknotą, że gdy wreszcie nadeszło, gdy się zrealizowało, gdy zaistniało to, do czegośmy przez wieki wzywali, staliśmy się jakby wykołżeni tem nieprawdopodobnie szwem zszewania.

Jak mało byliśmy przygotowani na zrealizowanie marzeń i jak bardzo niemi ukolysani, jeżeli fakt historyczny, konkretny, rzeczywisty zamianowaliśmy „cudem”

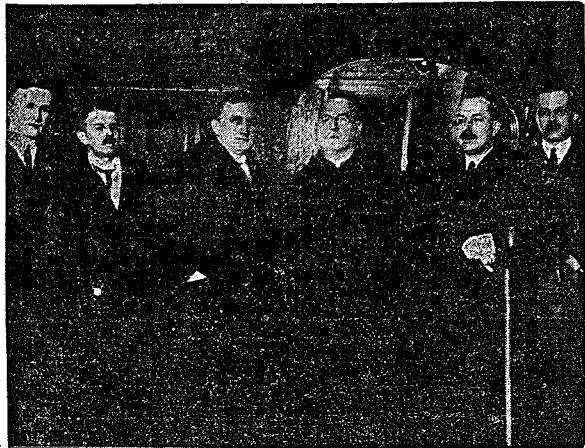
Dzisiaj, po kilkunastu latach, tak już zdążyliśmy się do tego „cudu” przyzwyczaić, że niemal zimni jesteśmy, zimni i wyrachowani, pragnąc z „cudu” obcinać kuponiki dobrobytu, procenty z utrąconej krwi, potu i znoju w okresie zmagania i walk. Patrzymy na to oddane nam nasze zrabowane dobro, jako na rzecz powszednią, wibracje nasze duchowe nie zawsze podążają po linii jego stawiania się i rozszerzania.

Powoli powracają ku nam upiory naszych starych grzeszków, zwidy i mary naszych narodowych niedomagań. Mąci się kadź narodowa! A to dlatego że brak nam wewnętrznego głębię zrozumienia, że „Państwo jest wspólnym terenem celowej pracy”, że Państwo winno być zbiorowym obowiązkiem społecznym, zbiorowym wysiłkiem. Rozumieją to ci tylko, którzy poza szablonem zjadania codziennego chleba, znajdują czas i energię na tworzenie pewnej ilości pracy dla dobra powszechnego, ci tylko, którzy to do-

bro, jakim jest własne niepodległe państwo, szacują wyżej nad egoizm indywidualny i mając perspektywiczny kąt widzenia starają się być twórcami i wytwórcami na dłuższą metę zakrojonej przyszłości.

Lecz tych jest niewiele. Ileż to osób mających i fizyczną i duchową możność przypatruje się biernie karuzeli życia, stając niejako za nawiasem wszelkiej zbiorowej krzątniny, gardząc z wyżyn olimpijskich rozgwarem drobnych zabiegów i wysiłków, zamykając się w obronnej wieży własnych niechęci, w pancerzu swojej nieruchomości. Są to przeważnie ci, których niewola wychowała ku negacji, zapoznając radosną twórczość własnego bytu. Są to ci, których energie nie zostały w należyty sposób skierowane na rzeczy właściwe i pożyteczne. To też w dzisiejszej epoce stawia się jasno zagadnienie celowego wychowania, skierowując je nie tylko na wykształcenie intelektu i charakteru, lecz i na wykształcenie w jednostce użyteczności społecznej, użyteczności państwowej, użyteczności obywatelskiej. Do takiego nastawienia w kierunku użyteczności doraźnej zmierzają organizacje powstałe z ramienia państwa dla jego idą i celów.

Pomijam znane w starszym społeczeństwie dawniej powstałe organizacje, zastrzymam się na jednej z nich, która jest wytworem ostatniej doby, a posiada w sobie wielkie wartości społeczno-wychowawcze i zbiera w swoje szeregi żeńską

Przed powrotem rządu ks. Sepla? Jak doniosły telegramy, Heimwelta tyrolska domaga się ponownego objęcia rządu w Austrii przez ks. Sepla, b. austriackiego kanclerza związkowego. — Ilustracja naszego przedstawia ks. dr. Sepla (pośrodku) w otoczeniu wybitnych polityków austriackich.

mlodzież, pragnąc przetworzyć te „puchy marns” i „wielkie istoty” w świadome siebie i swych przeznaczeń swej woli i mocy obywatelki państwa — obywatelki społeczeństwa.

Równouprawnienie kobiet wyzwoliło niewiastę z bałwochwalczego poddania się jednemu rodzajowi i kategorii prac i wskazało jej różnorodność i bogactwo życia, różnorodność i bogactwo jej obowiązków. Jeżeli państwo obdarzyło kobiety, wszystkimi prawami, jeżeli dało jej możność uczestnictwa w tworzeniu przebiegającej kultury narodowej i wszechludzkiej i możliwość korzystania materialnego z te-

go dorobku, to i jej obowiązki względem tego państwa zwielokrotniły się. Kobieta zaczyna uświadamiać sobie, że jako równouprawniona obywatelka państwa powinna również brać udział w przygotowaniach do jego obrony i sama się powinna przygotować do tej obrony moralnie fizycznie i fachowo.

Trudno wymagać od współczesnej kobiety, zasiadającej w parlamentach, wygłaszającej mowy obronne, przeprowadzającej trudne zabiegi chirurgiczne, pełniącej skomplikowane misje dyplomatyczne, prowadzącej nieustraszenie samochody i aeroplany, żeglującej zwycięsko na falach oceanu, zbierającej laury na zawo- dach i wyczynach sportowych, przygotowującej środki obronne w wytwórniach i fabrykach, zatrudnionej we wszelkiej dziedzinie i na wszelkich posterunkach pracy, wymagać trudno od tej kobiety, by ona w momencie decydującym dla państwa stała opodal z „rączkami w małdrzyk”, a „buzia w cup” w momencie, gdzie dla jej towarzyszy życia i pracy wybija godzina czynu.

Trudno — kobieta dzisiejsza nie może patrzeć biernie i bezczynnie na sprawę obrony państwa i korzystając z pełni praw poczuwa się do pełni obowiązków, na jakie jej natura psychiczna i fizyczna pozwala. To też uświadamiona kobieta — obywatelka stanie karnie w szeregach Organizacji Przysposobienia Kobiet do Obrony Kraju, aby w nich zdobywać sprawności uzdalniające ją do przyszłej służby dla ojczyzny, ćwicząc w cnotach rycerskich, w harcie ducha, w rozumieniu i kulcie bohaterstwa, zdobywając dla niej mo- żność spełnienia bezpośrednio czynu obywatelskiego.

Organizacja Przysposobienia Kobiet do Obrony Kraju ma na celu rozwój wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego kobiet oraz przygotowanie instruktorów dla wojskowej służby kobiet na wypadek wojny — tak określa statut cel pracy Org. Przysp. Kobiet.

W razie zewnętrznej niebezpieczeństwa Ojczyzny w myśl hasła „narod pod bronią” kobiety mają stanąć do obrony. Do udziału tego powinny być zaprawione, przygotowane, by swym pojawieniem się na apel nie wywołały chaosu i zamieszania, powinny w aparacie obrony stanowić „dopasowane ogniwo”

Przygotowanie owo polega 1) na określeniu jasnym obowiązków, jakie będą ciążyły na kobietach, 2) na nauczaniu ich sposobów wykonywania tych obowiązków 3) na wskazywaniu miejsca i czasu spełnienia tych obowiązków. Obowiązki te istnieją w ramach możliwości psychicznych i fizycznych kobiety: jest to służba

Opinia Wielkiej Brytanji

zwraca się przeciw Niemcom.

London. — Wśród szerokiej publiczności brytyjskiej zaczyna się wyraźnie zaznaczać zmiana frontu wobec Niemców. W Edynburgu wygłosił wczoraj lord Beaverbrook przemówienie publiczne, wysłuchane z entuzjazmem przez 8.000 słuchaczy obecnych na sali, oraz miliony słuchaczy radiowych.

Beaverbrook powiedział dosłownie: „Ministrowie nasi radzą nad sytuacją Niemiec, tymczasem Niemcy stanowią najlepiej przemysłowo wyposażony kraj świata obok Ameryki. W Europie Niemcy są bezspornie najlepiej zagospodarowanym krajem. Niemcy posiadają największą nadwyżkę wywozu nad przywozem, Niemcy posiadają największe stątki transatlantyckie i najwyższe opłaty za przejazd przez Atlantyk.

O ile chodzi o 55 milj. funtów prywat-

nych kredytów, należnych od Niemiec międzynarodowym bankierom w City londyńskiej, o czym miano rozmawiać w Lozannie, to międzynarodowi bankierzy pożyczycyli sobie tych pieniędzy na 2 proc., a następnie pożyczycyli je Niemcom na 8 proc. Z kolei Niemcy pożyczycyli te pieniądze Rosji po 15 proc.

I w tych warunkach mówi się o matoratorium reparacyjnym dla Niemiec! Należy się nam od Niemiec tytułem reparacji 20 milj. funtów rocznie, ale Niemcy zabierają nam rocznie 40 milj. pod postacią ujemnego dla nas bilansu handlowego. Dlaczego więc mielibyśmy wysłać ministrów do Lozany, aby pomagali Niemcom, kiedy raczej Niemcy powinni udzielić swej pomocy nam, płacąc nam co się należy”.

Wystąpienie lorda Beaverbrooka nie jest głosem odosobnionym. Niedawno tak wybitni ekonomiści jak Layton i Keynes również stwierdzili, że Niemcy mogą płacić.

„Daily Mail” przypominając rewelacyjne cyfry Laytona, że w Niemczech zadłużenie na głowę wynosi 8 funtów, zaś Wielkiej Brytanji 150 funtów, wylicza, że nawet gdyby skapitalizować pełne płatności reparacyjne z planu Younga, to zadłużenie wewnętrzne Niemiec wyniosłoby wówczas na głowę ludności 32 funty, wobec 150 funtów w Anglii i 56 funtów we Francji.

Niemcy mają 128 milj. funtów nadwyżki w bilansie handlowym, podczas gdy Wielka Brytanja ma 408 milj. funtów niedoboru.

Wobec powyższych głosów można dzisiaj śmiało stwierdzić, że obrzymia większość opinii publicznej Wielkiej Brytanji stoi na stanowisku, że Niemcy mogą oraz powinny płacić, co zadaje kłam nieuzasadnionej deklaracji Brüninga, która znalazła tu stosowną ocenę.

Współpraca malarstwa z muzyką. W sali Instytutu Propagandy Sztuki w Warszawie odbył się koncert, poświęcony twórczości największego polskiego kompozytora naszych czasów Karola Szymanowskiego. W koncercie wzięli udział sam kompozytor. — Zdjęcie nasze przedstawia prof. Karola Szymanowskiego przy fortepianie i chwile rozmowy K. Szymanowskiego z pp. Fittelbergiem i prof. Stryjeńskim, dyr. Instytutu Propagandy Sztuki.

pomocnicza pod wszelkimi postaciami, a więc 1) zastąpienie powołanych do worka w ich dotychczasowej pracy administracji państwowej czy przemysłu, 2) udział w zwalczaniu dywersji wroga wewnątrz kraju przez samoobronę społeczną, przeciwważową i przeciwlotniczą, jako zadania powszechne, wreszcie 3) służba pomocnicza dla wojska: sanitarna, gospodarcza, biurowa, opieki nad żołnierzem i t. d.

Wychowanie fizyczne, którego nabiera młodzież żeńska ćwicząca się w hufoch P. W. K. da jej niezastąpione sprawności fizyczne, treściść których będą zdrowe nerwy i wytrzymałość.

Zadna dziedzina życia społeczn. i państwowego nie może pozostać obcą kobiecie, to też chcą pracować dla wojska w Przysposobieniu pozna się jego organizację, zrozumie elementy wojny i potrzeby wojska, jego strukturę wewnętrzną, cały dział organizacji armii i t. d., wyrabiając w ćwiczeniach się współdziałanie w masie, solidarność, karność, poczucie współdziałalności za siebie i swoje otoczenie.

Cała praca organizacji jest nastawiona dla Przyszłości, organizując, wychowując i szkoląc do służby na wypadek wojny.

Częstochowski Koło Lokalne
P. W. K.

TELEGRAMY

KORSARZE CHINYSPANOWALI PAROWIEC AMERYKANSKI

London. — W ujściu rzeki Jang-Tse-Kiang banda piratów chińskich napadła parowiec amerykański „Tuscarora”. Okręt był ostrzeliwany ogniem kulomiotowym, od którego zginęły dwie osoby, a kilka zostało rannych.

Atak na łodziach doprowadził do oparowania parowca. Bandyci obrabowali podróżnych z klejnotów i pieniędzy, zabrali wszystkie bagaże i uprowadzili siedem osób, w ich liczbie kapłana okrętu. Zapowiedzieli przytem, że wydanie jeńców nastąpi po złożeniu okupu w wysokości 20 tysięcy dolarów od osoby.

Napad ten wywołał w Szanghaju istny popłoch. Żegluga na rzecze Jang-Tse-Kiang powoli zamiera. Z Szanghaju wyruszyła w pójscie za bandytami kanonierka amerykańska „Macao”.

ŚWIATOWY WZROST BEZROBOCIA.

Genewa. — Międzynarodowe biuro pracy ogłasza dane porównawcze o wzroście bezrobocia od r. 1930 do 1931-go. Według tych danych bezrobocie wzrosło w Polsce w tym czasie o 24 proc., we Francji o 56,6 proc., w St. Zjedn. o 30 pr., w Niemczech o 34 pr., w Anglii o 12 pr., we Włoszech o 63 pr., w Austrii o 15 pr., w Szwajcarii o 66 pr. W cyfrach przedstawi się to jak następuje: w Niemczech liczba bezrobotnych wzrosła z 3,9 na 5,3 milionów, w Anglii z 2,3 na 2,6 milionów, we Włoszech z 550 tysięcy na 909 tysięcy, w Austrii z 237 tysięcy na 273 tys., w Szwajcarii z 34 tysięcy na 58 tysięcy głow. Największy wzrost bezrobocia wykazuje Szwajcarija, Włochy i Francja, najmniej Anglija, Austria i Polska.

PROPAGANDA HITLERYZMU W FINLANDJI.

Helsingfors. — W kółkach politycznych ze zdziwieniem zwraca się uwagę na coraz liczniejsze zaangażowanie się człowiego organu lappowskiego „Ajan-Sana” po stronie i w obronie hitleryzmu, przyczem nie tylko chodzi o sympatię ideologiczną, ale o wyraźne wszechstronne nastawienie np. w stosunku do problemów polityki międzynarodowej. Ostatnio pismo rozpoczęło publikowanie serji artykułów, wystawiających Hitlera, Hugenberga, von Goltza, Stählhalm, Jungo i t. p. Redaktorem naczelnym pisma jest niejaki Arne Somersalo, szlifowany Niemiec.

Austria gotowa spłacać zobowiązania.

Wiedeń. — Kanclerz austriacki Buresch przybył wczoraj przed południem z Genewy do Wiednia. Zgromadzonym na dworcu dziennikarzom kanclerz oświadczył m. in.:

Udowodniłem w Genewie, że jesteśmy gotowi i że jesteśmy w stanie spłacać nasze zobowiązania. Opinia publiczna Austrii pokłada, być może, zbyt daleko idące nadzieje co do bezpośredniej pomocy finansowej ze strony komitetu finansowego Ligi narodów. Komitet finansowy nie jest jednak żadną instytucją kredyto-

RADOŚCIĄ I OZDOBĄ MIESZKAŃ, SKLEPÓW I BIUR
sa gustowne lampy i żyrandole zakupione najtaniej
I na najdogodniejszych warunkach w firmie:
BIURO TECHNICZNE I ELEKTROTECHNICZNE „UNION”
Sp. z ogr. odp. 1-a ALEJA 14, tel. 7-10.
Radioaparaty, żelazka i piecyki elektryczne, opony samochodowe „Firestone”, lotyska kulkiwce
S. R. O. oraz wszelkie artykuły elektrotechniczne i techniczne.

wą, może on tylko polecić dane państwo jako zastępujące na kredyt. Tak właśnie stało się w sprawie Austrii. Co do austriackiego Banku narodowego komitet ustalił, że dalsze ściśle przestrzeganie ograniczeń dewizowych jest nieodzowne. W kwestii zakładu kredytowego komitet finansowy zalecił regulację i porozumienie z komitetem wierzycieli zagranicznych. Kanclerz Buresch zapowiedział, że w najbliższych dniach nastąpi obsadzenie stanowiska jęzarnego dyrektora zakładu kredytowego, poczem wdrożone będą niezwłocznie rokowania z wierzycielami zagranicznymi.

OBNIŻKA STOPY DYSKONTOWEJ.
Wiedeń. — Bank Narodowy w Budapeszcie obniżył stopę dyskontową z 8 do 7 procent.

WIOSNA W ANGLJI.
London. — Anglija przeżywa obecnie w połowie stycznia okres niezwykle łagodnej wiosennej pogody. Temperatura wskazywała wczoraj około południa 11 st. Reaumura powyżej zera. Styczeń jak dotąd miał przeciętną temperaturę równą temperaturze kwietniowej. Wczorajszy dzień był najcieplejszym dniem styczniowym w Londynie od 90 lat.

WICHURA W IRLANDJI.
Dublin. — W całej Irlandji panują nie zwykle warunki atmosferyczne. Nad krajem sroży się nienotowana od lat wichura, powodująca niezwykle wzburzony stan morza dookoła wyspy. Nawet postępniesz parowce, utrzymujące stały ruch pasażerski pomiędzy Irlandją a Angliją, docierają do portów z opóźnieniem, z trudem torując sobie drogę poprzez olbrzymie fale. Kilka drobniejszych statków uległo rozbiciu. Wewnątrz kraju spadły ulenne deszcze, powodując wylew rzek, mie-

scami przeciągają burze gradowe i śnieżne. Mnóstwo drzew zostało wyrwanych z korzeniami. W jednym z hrabstw zachodnich kociół parafjalny znalazł się cały pod wodą.

NIETYKLIWI POZAR.
Oslo. — W miejscowości Vatheim (Norwegja) spłonęła wczoraj w nocy fabryka chemiczna.

Pozar powstał wskutek powodzi. Woda, przedostawszy się do magazynów z metalicznym sosem, wywołała samozapłonienie i wybuch wodoru. Wyleciał w powietrze budynek fabryczny, następnie dwa magazyny. Serja wybuchów trwała przeszło godzinę. Spłonęły prócz tego wielkie składy drzewa. Straty przekraczają miljon koron.

WALKA Z BANDYTAMI CHIŃSKIMI.
London. — Bandyci chińscy zamordowali pod Chinsi 4 japończyków a w tej liczbie dziennikarza, korespondenta wojennego wielkiego japońskiego dziennika „Nichi-Nichi”. Podczas walki pod Intaj wojska japońskie rozbili oddział złożony z pół tysiąca bandytów. Podczas walk pod Czungliaju zabito 90, a w walkach pod Hjesajo 136 bandytów.

DŹWIĘKOWY TEATR „ODEON”
Dziś w czwartek po raz ostatni!
BŁĘDNE OGNI
w BUENOS AIRES
dramat gorących namiętności, sławy, miłości poświęcenia.
Nad progr.: Aktualności dźwięk. Paramountu oraz „Darmozjad” groteska rys. Fleischera
Gany mijając od 12. Przedstaw. rozp. się w niedz. 1. Wiez ta 3, w soboty 0 4, w pozost. dni 0 5. Ost. seans 0 9-30

Sejm odrzucił wniosek

o votum nieufności dla rządu.

Warszawa. — Atrakcją srodowego posiedzenia Sejmu był wniosek 5 klubów opozycyjnych o wyrażenie rządowi votum nieufności z powodu wszczęcia procesu brzeskiego.

Porządek obrad posiedzenia zawierał dopiero w 19 pkt. rozprawy nad tym wnioskiem, ponieważ jednak poprzednie punkty wszystkie dotyczyły spraw bezspornych, przeto już o godz. 7-ej stanął na trybunie pos. Zuławski (PPS.), ażeby motywować wniosek nieufności. Pojawienie się pos. Zuławskiego stało się sygnałem do dużego poruszenia na sali. Zewsząd napłynęły w tej chwili rzese posłów, oczekujących dotychczas rozprawy w kuluarach. Samego mówcę przyjęto rozmaitemi demonstracyjnymi okrzykami, które opozycja odpięła ożywionymi bardzo wykrzyknikami.

Pos. Zuławski powitany demonstracyjnymi wykrzyknikami, motywując wniosek: „Wiemy, że większość tego Sejmu nie jest powoływana do wykonywania kontroli nad polityką rządu. Panowie nie macie możności wykonywać kontroli rządu zgodnie z obowiązkami posła. Jesteście mężami zaufania rządu i tak długo przedstawicie jakąś wartość, jak długo to zaufanie rządu posiadacie. Przed rokiem w czasie dyskusji o Brześciu, panowie przez usta mec. Paschalskiego oświadczyli tu, że jesteście dumni, iż zasiadacie w Sejmie jako mężowie zaufania Marszałka. Oskarżanie rządu przed panami nie może mieć praktycznego znaczenia. Chodzi nam jednak o opinię tej części Izby, która została wybrana zgodnie z ordynacją wyborczą. Chodzi o publiczne zadokumentowanie wobec całego świata kulturalnego, że nie cała Polska aprobuje dzisiejszy stan rzeczy. Wbrew temu, co piszeecie, opozycja choć pozostaje pod waszym terorem, reprezentuje większość narodu.

Pos. Sanojca: To wy chcecie w swem votum sterytorować rząd.

Pos. Zuławski: Jeżeli z wnioskiem o votum nieufności przychodzimy dziś dopiero, nie znaczy to, byśmy mieli zaufanie do was; by dopiero proces brzeski przekonał nas o waszych metodach szkoldliwych dla państwa i społeczeństwa,

jednakże ten proces ujawnił takie morze gwałtów i deprawacji, że obowiązkiem naszego sumienia jest podnieść głos (Słychać okrzyki: Kulczycki). Byłoby dowodem tchórzostwa, gdybyśmy na te rzeczy nie zwrócili publicznie uwagi. To czujcie zresztą panowie. Jedno z pism sanacyjnych pisało, że po zakończeniu przesłuchiwania świadków oskarżenia powołani na salę sądową jakiś świeży wiew, gdy zaczęli zeznawać świadkowie obrony. (Wesołość na ławie BB., głosy: Kulczycki). Prokurator po zamknięciu przewodu oświadczył, że ma wrażenie, że na ławie oskarżonych siedzi rząd (Głos: Pan z tego miejsca fałszuje mową prokuratora).

Wprowadzają panowie w życie publiczne zasady wschodnią, że państwo to rząd Marszałka Piłsudskiego. W ślad za nim idzie łamanie i deptanie praw ludowych (przerwywanie i wrzawa na ławach BB.). Gdy patrzę na panów, krzyżujących tak, przypominam sobie, że wielu z was znałem w innych warunkach. Mógłbym z imienia i nazwiska wymienić tych, którzy przed paru jeszcze laty nie mieli słów potępienia dla Marsz. Piłsudskiego. Nie rzuciliem jeszcze nazwisk, a już odezwał się zatroszony w swem sumieniu ksiądz Radziwiłł (oklaski na ławach lewicy). Przecież „Czas” nie szczędził pod adresem Piłsudskiego obelg, jak bandyta itd. (przerwywanie). Ugięła się duża część społeczeństwa, ale myśmy się nie ugięli. — Myśmy sorowadzili na te walkę dalej wolność obywatela (wrzawa). Siła państwa polega tylko na przywiązaniu obywatela do niego, jeżeli w państwie znajduje bezpieczeństwo, a nie przemoc i gwałt (wrzawa, pos. Sanojca: Państwo, to nie wy!).

Pos. Zuławski: Ja takich wypadków ze spodniami, jak pan Burda w czasie wojny nie miałem. Byłem kilka razy ranny. Podlegałem tej samej komendzie co panówny, tylko stałem z karabinem w rękę na froncie, nie przy trenach, nie przy apropracji, lub w sądzie. Dla mnie ta rzecz dzisiaj nie jest wielka. Otóż my byłismy tym czynnikiem, który walczył o prawa i walczymy o nie także dzisiaj. Panom się to wprowadzi już znużilo

i w komisji budżetowej, w dyskusji nad budżetem min. spraw wewnętrznych p. Duch powiedział, że opozycja od 4 lat wciąż to samo mówi o nadużyciach wyborczych, o gwałtach policji, o konfiskacjach pism. Tak jest. To powiedzenie p. Ducha jest najcięższym oskarżeniem obecnego systemu, który wciąż to samo robi (głos z ław BB.). Od czasu Kiernika powtarzacie to samo. Podstawą wszystkich przewinień następnie były nadużycia wyborcze.

Pos. Kleszczyński: Sąd Najwyższy od tego jest.

Pos. Zuławski: Po wyborach, kiedyśmy wszyscy z nich wyszli z uczuciem jakiegoś wstrętu i zrozpaczenia, ukazał się artykuł w „Przełomie”, że tylko jeden raz taka metoda może być użyta i na tem koniec. Widocznie sami odzyskalię wstyd i wstręt, ale potem przuczili akcję wyborcze w Płocku i Przemysłu i znów były nadużycia. Wybrany został p. gen. Ga. lica. Gdyby kto p. Galicy ofiarował prezent ze skradzionego przedmiotu, z pewnością uczuły się tem obrażony, ale uważał, że to go nie spłami, jeżeli przyjmie mandat poselski, ukradziony ludowcom (oklaski na lewicy, wielka wrzawa na ławach BB.).

Mówca Zuławski porusza następnie sprawę Brześcia, szczegółly samego procesu, a wreszcie posunął się — powiada mówca — ten rząd do złamania niezależności sądów. W przewodzie sądowym prezes i wiceprezes Najwyższego Sądu zeznali, że urzędnicy administracyjni i minister wpływali na nich w kierunku urabiania sobie takiej czy innej opinii sądu. P. m. m. Car nie stanął do konfrontacji z pp. Mogilnickim i Seydą. Po dwumiesięcznym przewodzie nastąpił wyrok.

Pos. Sanojca: Oto jeszcze jeden adwokat.

Pos. Zuławski: Blisko na dwa dni przed wyrokiem jeden z posród panów w poniedziałek powiedział z najdrobniejszymi szczegółami jak ten wyrok wygląda (wielka wrzawa).

Marszałek: Pozwalam panu wymienić nazwisko.

Pos. Zuławski: Ja go panu marszałkowi mogę wymienić.
Marsz.: Mogę dopuścić do wypowiedzienia tych uwag i innych opinii z tą chwilą, gdy pan stwierdzi to publicznie, że któryś z posłów zdradził panu tajemnicę, jaki jest wyrok sądu przed wydaniem wyroku, to jest moim obowiązkiem, aby pan nazwisko tego posła wymienić (Huczenie oklaski).

Pos. Zuławski: Oświadczam, że nazwisko tego posła, który nie mnie osobście... (wielka wrzawa i głosy: Aha...), który oświadczył jednemu z posłów, za którego biorę całą odpowiedzialność i nazwisko tego posła jestem gotów w drodze urzędowej zakomunikować.

Głosy: Piękne, tchórz, podać nazwisko, odszekać. Te słowa powtarzają się w ciągu całej mowy Zuławskiego.

Pos. Zuławski: Zaczekaj na jutro.

Marsz.: Światałski: Nie rozumiem motywów pańskich, bo z chwilą, gdy pana o to prosze, niema pan powodów odmawiać mi.

Pos. Zuławski: Mam.

Marsz.: Światałski: Przyjmuję to oświadczenie do wiadomości.

Pos. Zuławski: Jeżeli nie robie tego w tej chwili, to dlatego, że jak pan marszałek wie, przez 40 dni byłem w Polsce. Wyrok w procesie „brzeskim” obrurył cały kraj, bo przecież nie tylko ci oskarżeni, ale pięć stornnictw politycznych brało udział w zjeździe krakowskim i robiło ten niby spiszek. — Wyrok obrurył również zagranicę. Dzienniki „Republique” i „Volontaire” zrywają do zerwania z Polską.

Pos. Burda: O jo joj.

Pos. Zuławski: Rząd sobie tego tak nie lekceważ, jak pan, bo wiadomości o tem skonfiskował. Ja chcę wobec demokratycznej opinii Francji oświadczyć, żeby nie sądziła, iż cały naród polski jest taki, jak się wydaje po tym wyroku.
Marsz.: Światałski: Pan będzie łaskaw mowić o wyroku bardzo powściągliwie, bo zgodnie z konstytucją stoiny wszyscy na stanowisku niezależności sądów.

Pos. Zuławski: Zabrał głos posł Trampczyński, po którym stanowisko stornnictwa rządowego wyłuszczył w dłuższym przemówieniu pos. Miedzinski, którego wywodów Izba wysłuchała w spokoju.
Wniosek o votum nieufności w głosowaniu odrzucono.

Ułubiec kobiet **Henri Garat** —
— i słodka **Meg Lemonnier**
w filmie z życia artystów
NOCE PARYSKIE
J. Crawford, Anita Page i Dorothy Sebastian
w tragedji ilustracji współczesną moralność
NASZE NIEWINNE NARZECZONE
Już wkrótce na ekranie
„GRAND KINA”

ULGI PODATKOWE DLA CZŁONKÓW SPÓŁDZIELNI MIESZKANOWYCH.
Warszawa. — Donoszą ze związku rezyzyjnego spółdzielni budowlano-mieszkańczych w Polsce że min. skarbu zgodziło się na zastosowanie ulgi w płaceniu podatku dochodowego w stosunku do członków spółdzielni, zwalnając ich od płacenia podatku dochodowego w granicach wkładów własnych w nowe budowie. Zarządzenie to ma na celu pobudzenie sze rokich warstw społecznych w kierunku lokowania szych oszczędności w budownictwie.

PÓŁ MILJONA ZŁOTYCH DAREM BANKU POLSKIEGO NA BEZROBOTNYCH.
Warszawa. — Rada Banku Polskiego uchwaliła wyasygnować na rzecz pomocy bezrobotnym sumę 500.000 zł. Kwota ta przekazana została naczelnemu komitetowi do walki z bezrobociem.

FALA NOWYCH WNIOSKÓW REDUKCYJNYCH.
Katowice — Od szeregu dni daje się zauważyć na Śląsku nowa fala wniosków o redukcji robotników i urzędników. I tak zarząd hut „Laury” wniosł do komisarsza demobilizacyjnego podanie o redukcję 425 robotników w tej hucie we wszystkich oddziałach z dniem 1 lutego b. r. Dyrekcja zjednoczonych hut „Krolewskiej” i „Laury” zgłosiła wniosek o redukcję z dniem 31 marca 81 urzędników.

Na kopalni „Florentyna” w Łagiewnikach zażądano unieruchomienia szybu „Szwering”, gdzie zatrudnionych jest 192 robotników, z dniem 15 lutego. Huta żelazna „Ferrum” w Zawodzu pod Katowicami zażądała zwolnienia 25-ciu urzędników z końcem marca b. r. Te wnioski świadczą, że przesilenie przybiera na Śląsku coraz bardziej katastrofalne rozmiary.

Echa ułaskawienia
posłanki Kosmowskiej i pógłoski o amnestji dla więźniów brzeskich.
Jak donosiliśmy już, b. posłanka klubu Wyzwolenia, p. Irena Kosmowska, skazana wyrokiem wszystkich 3-ch instancji na karę 6 miesięcy więzienia za mowę przedwyborczą przeciwko Marsz. Piłsudskiemu, została ułaskawiona przez p. Prezydenta Rzeczypospolitej.
W związku z tą sprawą „ABC” donosi: Procedura ułaskawienia jest zazwyczaj taka, że bądź oskarżony, bądź jego obrońca wnosi podanie o łaskę i wówczas dopiero jest ono rozpatrywane przez p. Prezydenta. P. Kosmowska, ani jej obrońca, adw. Graliński, żadnego podania o ułaskawienie nie wnosili.
P. Kosmowska korzystała do wczoraj z czasowego odroczenia kary i miała już rozpocząć odsiadanie więzienia. Jeszcze przed kilku dniami adw. Graliński porozumiewał się z prokuratorem co do więzienia, celli i t. d. Prokurator odpowiedział, że nic mu nie wiadomo, by p. Kosmowska miała więzienie odsiadywać.
Ponieważ jednak żadnego oficjalnego zawiadomienia nie było, p. Kosmowska zgłosiła się wczoraj do XI komisariatu policji i oświadczyła, że gotowa jest odsiedzieć karę. Otrzymała odpowiedź, że prokurator nie wygotował jeszcze odpowiednich dokumentów, wobec czego p. Kosmowska wróciła do domu.
Późnym wieczorem rozeszły się pógłoski o ułaskawieniu p. Kosmowskiej, które wczoraj znalazły oficjalne potwierdzenie.

Akt ułaskawienia podpisał p. Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek ministra sprawiedliwości.
Równocześnie krąży pógłoski o zamierzonej podobno amnestji w związku z procesem brzeskim.
Według tych pógłosek większość sanacyjna Sejmu miałaby udzielić rządowi pełnomocnictw do ogłoszenia amnestji w formie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej.
Dekret ten byłby sformułowany w ten sposób, że więźniom brzeskim darowano

by karę, bez skasowania winy. Wczoraj „Robotnik” podaje pógłoskę, że ma to na celu utrzymanie skutków wyroku, polegających na utracie praw obywatelskich, więc biernego i czynnego prawa wyborczego, sprawowania obowiązków adwokackich itd. Sformułowanie prawnej takiej interpretacji wydaje się jednak więcej, niż wątpliwe, gdyż kodeks karny wyraźnie łączy utratę praw obywatelskich z karą więzienia od roku do lat 6.

W związku z pógłoskami amnestyjnymi zwraca uwagę fakt, że na posiedzeniu komisji budżetowej jeden z posłów BB. mówił niedawno o konieczności zastosowania amnestji, motywując to względami oszczędnościowymi.

KOMUNIZM POD PŁASZCZYKIEM SEKCIARSTWA.
Wilno. — Swojego czasu zwróciło uwagę popieranie przez komunistów wszelkiego rodzaju sekt na ziemiach wschodnich: Sekciarze otrzymywali z za kordonu sowieckiego pomoc pieniężną. Obecnie ujawniło się, że sekty te miały być osłoną dla działalności jacek komunistycznych.

Z prowincji donoszą, o nowym wypadku ujawnienia w domu baptysty Sawickiego w gminie janowskiej wsi Jankowice jacek komunistycznej, która zbierała się pod pretekstem odprawiania nabożeństw przez sekciarzy. Aresztowano 5 baptystów z Sawickim na czele. Utrzymał on kontakt z agentami komunistycznymi i pozostawał na ich usługach. Zamiast modłów i kazania odbywały się zebrań komunistyczne, organizowane przez komunistów, którzy zjawiali się jako rzekomi duchowni sekty.

200.000 OBUWIA CZESKIEGO PRZYWIEZIONO W CIĄGU PARU DNI.
Warszawa. — Jak donoszą z organizacji dobrze poinformowanej, przemysł czeski chwosił wagi przywoził do Polski w ciągu kilkudniowego okresu, oddzielającego ogłoszenie rozporządzenia o zmianach cel i zakazach przywozu od wejścia tego rozporządzenia w życie, około 30 wagonów obuwia, co odpowiadać ma ilości 200.000 par.

2.000 ROBOTNIKÓW PORZUCILO PRACĘ W ŁÓDZI.
Łódź. — W zakładach przemysłowych Gajera, wybuchł poważny strajk pód dyrekcją a robotnikami na tle niewypłacenia zarobków. 2.000 robotników porzuciło pracę.

KATASTROFA KOPALNIANA POD KATOWICAMI.
Katowice. — Na kopalni „Maks” oberwały się zwaly węgla w Michałowicach, pow. Katowice i zasypały wczoraj w noc dwóch górników Józefa Latę i Piotra Rurańskiego. Dzięki akcji ratunkowej — wydobyto ранego, ale żywego Rurańskiego, natomiast Latę jeszcze nie wydobyto. Został on przysypany na śmierć zwalami węgla. Ś. p. Łata osierocił żonę i czworo drobnych dzieci.

ARESZTOWANIE BOJOWCA UW.
Lwów. — Policja polityczna aresztowała na pl. Fredry we Lwowie studen-

ta ukraińskiego, Michała Kołodzińskiego, znanego z procesu politycznego o zamach bombowy na Targi Wschodnie, w którym był on oskarżony o wojskowe wyszkolenie werbowanych członków U. O. W. Kołodzińskiego osadzono w areszcie policyjnym przy ul. Jachowicza.
Zarówno przyczyna aresztowania, jak i wyniki rewizji, przeprowadzonej w mieszkaniu Kołodzińskiego w ukraińskim domu akademickim przy ul. Supińskiego, są okryte tajemnicą.

SKAZANIE SZPIEGÓW NA ŚMIERĆ W PINSKU.
Bronisław Jagiełło werwał przez pewien okres na terenie Piotrkowa młodych ludzi, którym obiecywał posadę na Kresach.

Po przyjeździe jednak w okolice Pińska okazało się, że przyrzekane posady polegały na brudnej robocie szpiegowskiej. W konsekwencji działalność szpiegowska Jagiełły i jego towarzyszy została zdemaskowana.

Przychwycony herszt szpiegowski Bronisław Jagiełło i Jan Wiśniewski vel Blub zostali postawieni przed sąd doraźny w Pińsku, który skazał obu szpiegów na śmierć przez powieszenie.

JAK SPRYTNY OSZUST PODRABIAŁ MONETY 20-GROSZOWE.
Poznań. — Policja poznańska zajmuje się obecnie sprawą niezwykle fałszowania monet, dokonanego w oryginalny sposób.

Wascielek kiosku Antoni Tomaszewski doniósł policji, że do kiosku jego przy ul. Madalińskich przybył onegdaj pewien niezany osobnik, który za kupiony tytoni zapłacił samemi 20-groszówkami. Jak się później okazało, były to zwykłe pięcio-groszówki, pociągnięte srebrnym bronzem. Tomaszewski tylko dlatego nie zauważył tego, ponieważ osobnik ów kładł pieniądze na ladzie orzełkami do góry.

W dwa dni później do tego samego kiosku przyszedł pewien chłopak, który znowu płacił temi samemi pieniędzmi. Chłopca ujęto, a okazał się nim Edward Krystop, który na policji zeznał, że pieniądze te maluje jego ojciec.

Dźwiękowe „GRAND-KINO”
Dziś nieodwołalnie po raz ostatni!
Przed odesłaniem filmu!
Pierwszy 100% Dźwiękowe w/g powieści ELIZY ORZEKOWEJ
CHAM
z KRYSZTYNĄ ANKWIĆZ, MIECZYSLAWEM CYBULSKIM, i innymi.
Kto jeszcze nie zdążył obejrzeć tego arcydzieła!
Niech nie zwleka! Nieodwołalnie po raz ostatni!
Nad program:
DŹWIĘKOWY PRZEGLĄD WYDARZEŃ ŚWIATOWYCH I ZAWODY HOCKEYOWE.
Pozostał seans. o 5 pp. Ostatni seans o 9.30 w. Sala ogrzana. Szczęgoly w afiszach.

Blüthner lub Bechstein
FORTEPIAN lub PIANINO
w dobrzym stanie za gotówkę
KUPIĘ
Oferty z podaniem ceny pod „W.K.306”
Stryka poczowa 240, — Katowice.

Dyr. Dzieł Miśjnych w Częstochowie; Ks. Wojciech Mondry, Redaktor Tygodni ka diec. „Niedziela”; Ks. Radca Zygmunt Sędzimir, Dyrektor Akcji katolickiej w Częstochowie; Ks. kan. Franciszek Raczyński, rektor kościoła Serca Jez. w Sosnowcu; Ks. Radca Stanisław Senko, prob. w Zagórz.

Nadto odznaczeni zostali godnością Szambelana J. Świątobliwości: p. Dr. Leon Wasilewski, Prezes Instytutu Akcji Katolickiej w Częstochowie, oraz p. Stanisław Gadowski, dyrektor Sosnowieckiego T-wa Kopalni i Zakładów Hutniczych w Sosnowcu. Krzyżem „pro Ecclesia et Pontifice”: p. Lucjusz Bugajski, rejent w Kłobucku; p. Leonia Kobylecka, p. Zofia Karńska z Siemkowic, p. Felicya Rymarkiewiczowa w Wieluniu.

Mianowani: wicedziekanem sączowskim Ks. Stanisław Lupiński, prob. w Sączoku; Dyrektorami Okręgowymi dla Stowarzyszeń Wychodźców Polskich: Ks. Mieczysław Zawadzki, prob. w Wilkowicku, na Okręg Częstochowski dla dekanatów: Częstochowski, Kłobuckiego, Mstowskiego; Ks. Stanisław Ogla-z, prob. w Radziechowie, na Okręg Radomski, dla dekanatów: Brzezińskiego, Gidelskiego, Radomskiego i Gorzkowskiego; Ks. Julian Kowalski, wik. w Prasce, na Okręg Wieluński I dla dekanatów: Bolesławickiego i Praszowskiego; Ks. Leon Izbicki, prob. w Koponicy, na Okręg Wieluński II dla dekanatów: Wieluńskiego i Wieruszowskiego; Ks. Aleksander Witczak, prob. w Włodowicach na Okręg Zawierciański, dla dekanatów: Zawierciańskiego, Zareckiego, Będzińskiego i Dąbrowskiego.

— **Z teatru Kameralnego.** W czwartek dwa przedstawienia po cenach zmniejszonych o godz. 7-ej wiecz. i o godz. 8-jej wiecz. po raz ostatni doskonała komedia w 4-ach aktach Mamersa: „Dzikulka”. Dochód z pierwszego przedstawienia przeznaczony jest na dożywianie najbardziej potrzebujących dzieci powszechnej Nr. 4. Podczas przerwy przygrzawać będzie orkiestra 27 p. p.

— **Wielka rewja w teatrze kolejowym.** W sobotę, dn. 23 b. m., o godz. 6.30 i w niedzielę, dn. 24 b. m., o godz. 8 wiecz. T-wo Kolonii Letnich prac. W. D. K. P. pod reżyserją p. J. Wojciechowskiej wystawi wielką rewję p. t. „Maseczki” w 2-eh częściach w 24 obrazach pióra p. Ludomira Dino. Przy fortepianie p. Adolf Offman. Ceny miejsc od 50 gr. do zł. 1.50.

— **Teatr krakowski w Częstochowie.** W piątek, 22 b. m., o godz. 8 wieczorem zespół teatru krakowskiego wystąpi gościnnie tylko jeden raz na scenie teatru Kameralnego w głosnej komedji Leczyckiego p. t. „Sztaba”. Komedja ta objęta wszystkie sceny polskie 2 nadzwyczajnym powodzeniem, to też nie wątpliwie, że kulturalne stery zapełnią salę po brze gi. Dyrekcja teatru Kameralnego przypomina abonamentom, że zniżka na piątko we przedstawienie obowiązuje 15 proc. za okazaniem książeczki abonamentowej.

Z życia Drużyny
Starych Harcerzy w Częstochowie.
Drużyna Starych Harcerzy im. Stan. Żółkiewskiego, licząca 23 członków, przeżalnie pracowników umysłowych, dziei się w roku bieżącym na trzy zastępy — grupy. Zastęp pierwszy, studujący ubezpieczenia społeczne, składa się z pracowników Kasy Chorych, którzy prócz obranego kierunku studiów biorą udział w pracy społecznej Komitetu Niesienia Pomocy Bezrobotnym. Drugi zastęp studjuje historję. Zastęp trzeci, zajmując się metodyką i techniką harcerską, pracuje społecznie nad zorganizowaniem dwóch drużyn młodszych harcerzy. Na ogólnych zebraniach zrzeczenia, które odbywają się co miesiąc, wygłaszan jest referat, poczem następuje część towarzyska. Prócz wspomnianej pracy drużyna przygotowuje się do akcji letniej, projektując urządzenie obozu nad morzem, gdzie ruch woda i powietrze dadzą jej uczestnikom wytchnienie i nowe siły tak bardzo

KRONIKA

Piątek 22 STYCZEŃ

Dziś — Wincentego
Jutro — Rajmunda z Pen
Wschód słońca o godzinie 7.36
Zachód „ 16.16
Kalendarzyk historyczny:
Pierwszy Sejm (prawodawczy) Rzplitej Krakowskiej w 1816 r.

Dochód z poranku przeznaczony będzie na biedne dzieci szkół powszechnych... Początek o godz. 10-ej rano.

— **Kursy języka francuskiego.** Na skutek wielokrotnych zapytań przypominamy, że kursy francuskiego, organizowane przez Tow. Przyjaciół Francji w Częstochowie, rozpoczyna się w piątek, dn. 22 b. m., w sali Szkoły Gospodarstwa Domowego (Dąbrowskiego 22): o godz. 17-jej dla dzieci, o godz. 18-jej elementarne dla dorosłych, o godz. 19-jej średnie dla dorosłych i również o godz. 19-jej — konwersacja francuska.

— **Mianowania i odznaczenia oraz zmiany w składzie duchowieństwa.** W ostatnim numerze „Wiadomości Diecezjalnych”, organu urzędowego częstochowskiej Kurji Biskupiej, znajdujemy następujące mianowania i odznaczenia oraz zmiany w składzie duchowieństwa: Mianowani: przez Ojca św. Pralatem Domowym Jego św. ks. Szambelan Antoni Zimniak, Wikariusz Generalny Szambelanami Tajnymi nadliczb. J. Świątobł. Ks. Stanisław Mazurkiewicz, dziekan i prob. w Dąbrowie Górniczej, Ks. kan. Wincenty Przygórdzki, dziekan i prob. w Wieluniu.

— **Odznaczeni krzyżem „pro Ecclesia et Pontifice”:** Ks. kan. Antoni Grochowski,

potrzebne do dalszej pracy zawodowej w biurze.

Zajęcia z zakresu W. F. i P. W. oraz częste odwiedzanie świetlicy uzupełniają obecną życie drużyny. Naogół ze względu na prowadzoną pracę społeczną można powiedzieć, że życie drużyny im. Stan. Żółkiewskiego dowodzi żywotności oraz potrzeby zrzeszeń starszo-harcerskich.

D. Z.
— **Z wieczoru humoru i śmiechu w Rakowie.** W dniu 17 b. m. staraniem Sekcji Teatralno-muzycznej przy Stowarzyszeniu Młodzieży Polskiej Męskiej w Częstochowie (Raków) odbył się na hali fabrycznej huty „Częstochowa” „Wieczór humoru i śmiechu” z nadzwyczaj urozmaiconym programem.

Nie wnikając w bliższe szczegóły programu ogólnie zaznaczyć należy, że wykonawcy w osobach pp. Galewicza, Heleny i Józefa Ziembickich, Zycha, Ciszewskiego i Siedleckiego wnieśli na scenę prawdziwie szczerzy humor, wywołując powszechne zadowolenie publiczności.

Stowarzyszenia społeczno-katolickie mają wdzianką pracę na tem polu, bowiem niezależnie od własnego zadowolenia i pożytecznego spędzenia czasu, mogą bardzo często przyczynić się do zwiększenia funduszu na cele dobroczynne i dostarczyć publiczności godziny rozrywki.

Czy zniżka cen

wyrobów tytoniowych?

W związku z wejściem w życie nowego rozporządzenia o handlu wyrobami tytoniowymi, na rynku krąży wiele pogłosek o spodziewanych posunięciach Monopolu.

A więc znamienne jest, że pogłoski o zamierzonej jakoby obniżce cen wyrobów tytoniowych nie zostały oficjalnie zdemontowane, co pozwala przypuszczać, że kryje się w nich coś prawdy.

Dalej — mówią, że zniżka rabatów, udzielanych hurtownikom, ma ulec w poszczególnych okręgach bardzo silnemu skurczeniu i tak słyszeliśmy, że w Warszawie rabaty te mają być obniżone w stosunku nieprawdopodobnym, bo z 3-ech proc. na 1 proc. Oznaczałoby to wielkie straty dla handlu tytoniowego.

Wreszcie trzecia pogłoska, uprzejmie powtarzana w kołach kupieckich — to jakoby Monopol miał powrócić do dawnej, tak niesfortunnej w skutkach polityki otwierania własnych sklepów tytoniowych. Tyle o pogłoskach. O faktach dowiemy się w najbliższym czasie.

— **87.790.000 zł. na utrzymanie nawierzchni kolejowych.** Plan finansowo-gospodarczy Polskich Kolei Państwowych przewiduje na okres od 1 kwietnia do 31 grudnia b. r. sumę 87.790.000 złotych na utrzymanie w odpowiednim stanie nawierzchni kolejowych.

Z ogólnej sumy przeznaczono 21.500.000 złotych na naprawę toru, 18.400.000 złotych na szyny i łączki, 28.290.000 zł. na pokłady, 10.500.000 zł. na zbalastowanie nawierzchni, oraz 9.100.000 zł. na utrzymanie w odpowiednim stanie rozjazdów i skrzyżowań torów.

Ogółem wymiana szyn nastąpi na przestrzeni 585 km. toru, zmienionych zaś zostanie 4.193.318 sztuk podkładów.

Przy naprawie toru przewidziano jest praca robotników w ilości 3.444.000 dniówek, przyczem wynagrodzenie za dniówkę wynosi 6,25 zł.

— **Kłeska bezrobocia wśród artystów widowiskowych.** Ciężki kryzys, który przeżywają obecnie lokale rozrywkowe, jak kabarety, dancingi, varieté itp., odbija się dotkliwie na występujących w tych lokalach artystach widowiskowych.

Przedsiębiorcy w lokalach nocnych likwidują liczbę „numerów”, tak, że obecnie około 40 proc. artystów pozostaje bez pracy. Większość z nich nie pobiera zasiłków w Z. U. P. U., gdyż artyści angażują się na krótkie terminy, najczęściej dziesięciodniowe, wobec czego przedsiębiorcy nie są obowiązani do ubezpieczenia ich.

We wszystkich lokalach stołecznych, poza siłami zagranicznymi, zatrudnionych jest ogółem nie więcej ponad 50-ciu artystów widowiskowych polskich. W innych miastach sytuacja przedstawia się jeszcze gorzej.

— **Dostawy państwowe tylko z surowców krajowych.** Minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem przemysłu i handlu wydał wojewodom zarządzenie, aby instytucje państwowe i samorządowe, zawierające umowy w

Kino-Teatr „NOWOŚCI”
Dzisiaj i dni następujących
LILJOM
z ideałem kobiet **Charles FARRELEM.**
Nad progr. **TYGODNIK DŹWIĘKOWY FOXA.**
Pocz. o 5 pp. Wejście od 50 gr. Szerokość w afisz.

sprawie dostaw, zobowiązywały dostawców do wyrabiania dostarczanych przez nich przedmiotów z surowców i półfabrykatów krajowych.

Minister zarządził, aby instytucje państwowe i samorządowe żądały od dostawców dowodów, stwierdzających, że dostarczane przedmioty są całkowicie krajowego pochodzenia.

— **Nocne dyżury aptek.**

W nocy z dnia 21 na 22 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Nowaka i Mandata — Stary Rynek 2, p. Włosińskiego — Kordeckiego Nr. 27.

Zuchwałe najsie

i ograbienie filiji pocztowej w Sulmierzyczach.

Ubiegłej nocy nieznanymi sprawcy włamałi się do agencji pocztowej w Sulmierzyczach pod Radomiem. Ponieważ włamywacze nie mogli się uporać z kasą pancerną, zrezygnowali z jej rozbicia i zado woliłi się opróżnieniem biurek i szuflad w wyniku czego łupem ich padło 790 zł. w gotówce. Policja wszczęła energiczne dochodzenie.

— **Kradzież pierza.** Stanisław Szatan-gierski (Warszawska 298) zameldował policji, że w nocy z niezamkniętego strychu skradziono mu około 3 kg. pierza niedartego, 2 kg. pierza dartego i 1 kg. puchu wartości łącznej 45 zł.

— **Bójka po pijanemu.** Za opilstwo i bójkę policja spisała doniesienie na Nowaka Łukasza i Lamika Władysława, zam. we wsii Wręczyca, gm. Węgrowice.

— **Z dobranym kluczem po zegarek.** Aniela Kobyłańska (Równoległa 38) zameldowała policji, że nieznanymi sprawca dostał się do jej mieszkania za pomocą dobranej klucza i skradł zegarek firmy „Omega” wart. 50 zł.

— **Amatorka sliwek.** Pinkus Wdowiński, zam. w Zawierciu zameldował policji, że na Starym Rynku skradziono mu z worku 50 kg. sliwek suszonych, wart. 30 zł. Jak ustalono, kradzieży dokonała Sapiech Stanisława, zam. w barakach miejskich, od której skradzione sliwki odebrano.

— **Za kradzież węgla.** Za kradzież węgla z toru kolejowego, policja spisała do niesenie na Michałinę Drewniak (Twarda 15).

Z KRAJU.

(-) **Wypadek samochodowy wskutek defektu kierownicy.** Na szosie w Gostyniu samochód ciężarowy Kl. 72.223 najechał na przydrożne drzewo i rozbił się doszczętnie.

Szofer doznał ciężkiego okaleczenia brzucha i kręgosłupa, zaś siedzący obok niego Paliwoda Abraham z Sosnowca doznał złamania prawego dolnego uda i lekkiego uszkodzenia ręki.

Właściciel samochodu Skowron oraz Betterman z Sosnowca, którzy siedzieli w tyle samochodu, doznali lekkiego okaleczenia rąk.

Po udzieleniu pierwszej pomocy ranym przez sanitariusza fabryki Osąg w Wyru, przewieziono szofera Walszaka i Paliwodę do szpitala w Mikołowie, zaś właściciel samochodu i Betterman odjechali do domu. — Wypadek nastąpił wskutek defektu kierownicy.

(-) **Inżynier agronomii bandyta.** Z Wilna donoszą: Na dworc wileńskim ujęty został przez agentów wydziału śledczego, w chwili wysiadania z pociągu, niejaki Wacław-Bohdan Brzóz, poszukiwany od dłuższego czasu przez powiatową komendę policji w Hrubieszowie oraz przez wydział śledczy Lublina i Warszawy.

Aresztowany Brzóz, z zawodu inżynier

agronomii, oskarżony jest o dokonanie zuchwałego napadu rabunkowego na właściciela ziemskiego, Andrzeja Bondyro, któremu zrabował większą sumę pieniędzy. Oprócz tego Brzóz oskarżony jest jeszcze o dokonanie szeregu oszustw i malwersacji. Ofiarą oszusta padło szereg kupców w Lublinie i Warszawie. Pożatem dokonał on znacznych defraudacji na szkodę urzędów, w których pracował pod fałszywym nazwiskiem.

Podczas badania Brzóz przyznał się do napadu rabunkowego i do popełnienia całego szeregu oszustw, a na zapytanie badającego komisara policji, co spowodowało go do Wilna, Brzóz dał wielce charakterystyczną odpowiedź: Przyjechałem do Wilna specjalnie poto, by się ukryć przed pościgiem. Wśród świata przestępczego w b. Kongresówce panuje przekonanie, że Wilno jest wymarzone miastem dla przestępców wszelkich kategorii, którym najłatwiej tu się ukryć. Aresztowanego Brzoza przesłano pod silną eskortą policyjną do dyspozycji policji śledczej w Lublinie.

(-) **Fenomenalne uzębienie warszawskiej artystki rewjowej.** Jedną z najpopularniejszych warszawskich artystek rewiowych p. Z., badana ostatnio przez jednego z laryngologów, dowiedziała się niespodzianie, że stanowi pewnego rodzaju fenomen pod względem uzębienia, posiada bowiem 36 ząbków, t. j. o cztery ponad zwykłą normę.

Proszona przez lekarza o pozwolenie zademontowania swej „interesującej” jamy ustnej studentom medycyn p. Z. odmówiła tej prośbie, niemniej ciekawe spostrzeżenie lekarza zakomunikowała kolegom.

Okłaskująca co wieczór primadonne publicznosci warszawska nie domyśla się nawet, że piękna vedetta czaruje ją, między innymi, nie tylko jakością, ale i ilością swych ząbków.

Poszukiwanie upiora

Sprawa napadu na dziewczęta jeszcze na wolności.

Z Katowic donoszą: W Gerczu, pow. Opolski, popełniono ohydne morderstwo na 13-letniej dziewczynce. W kilka dni później napadnięta została w Koźlu 30-letnia Niestrojówna, którą tajemniczy zbrodniarz ciężko zranił sztylblem. Na drugi dzień napadnięta została inna dziewczynka, również w Koźlu, niedaleko urzędu pocztowego.

Policja wszczęła energiczne dochodzenie, pragnąc jak najprędzej wyjaśnić tajemnicze zbrodnie, które żywo przypominają „działalność” zbrodni Karłtena w Düsseldorfie.

Pod zarzutem zamordowania dziewczynki w Greczu, aresztowany został syn gospodarza Burczyka, Trzymano go przez kilka dni w areszcie. B. jednak zdołał wykazać swoje alibi i został uwolniony. Pod zarzutem popełnienia zbrodniczych napadów w Koźlu, aresztowano muzykanta Henryka Konopkę z Chróście, jednak i jego musiano uwolnić z braku dowodów winy.

Policja jest mniemana, że wszystkie trzy zbrodnie popełnione zostały przez jednego i tego samego zbrodniarza.

Nieujecie sprawcy bandyckich napadów na dziewczęta wywołało wśród ludności duży niepokój.

— **Jakie książki czytam i jakie mi się podobają?** We wrześniu ub. r. ogłosiła red. „Tęczy” ankietę na temat „Jakie książki czytam i jakie mi się podobają”. Celem ankiety było poinformowanie się o nastrojach i pragnieniach polskiego rochu zmysłowego. O ankiecie tej przyniosłi nasze piśmie swego czasu wzmiankę. Obecnie red. „Tęczy” ogłasza wynik tej ciekawej ankiety.

Nadesłano 1447 odpowiedzi, z czego 111 zostało wyeliminowanych jako nieodpowiadających warunkom ankiety. Do wysuwania więc wniosków pozostało odpowiedzi 1336. Ponieważ każda odpowiedź zawierała w myśl wskazówek 14 tytułów, przeto nadesłany materiał obejmuje około 18.000 tytułów książek. Jest to materiał bardzo duży, mogący posłużyć do interesujących całej świat kulturalny wniosków.

Ponieważ materiał ankiety jest bardzo wielki, nie można przeto było dać w krótkim czasie zestawienia szczegółowego i wyciągnąć z niego wniosków. Redakcja, pragnąc aby uzyskany materiał został opracowany dokładnie, odda go do opracowania jednej z instytucji naukowych, zaj

NA KARNAWAŁ
Ordery kotylionowe,
parasolki, czapki,
Serpentiny, confetti
W DUŻYM WYBORZE
SKLEP „GOŃCA” ALEJA 26
i FILJA NARUTOWICZA 20.

mujących się socjologia czytelnictwa. Po opracowaniu wyniki zostaną raz jeszcze ogłoszone. Obecnie można z materiału powyższego następujący wniosek ogólny wyciągnąć, ten mianowicie, że literatura dawniejsza, w dziale poezji — okresu romantycznego, w dziale prozy — okresu pozytywistycznego ma jeszcze dzisiaj olbrzymią przewagę w zamowlaniach czytelników nad literaturą nową.

Pragnąc wynagrodzić trud brania udziału w ankiecie czytelnicy i tym, którzy odpowiadali oddzielnie i tym, którzy zabiegali o odpowiedzi zbiorowe, przesyłała red. „Tęczy” 164 książek, które zostały pomiędzy czytelników rozdysponowane i wysłane.

Ostatnie wiadomości

SPOTKANIE LAVALA Z ANGIELSKIM MINISTREM SPRAW ZAGRANICZNYCH.

Paryz, 21.1. — Z kół miarodajnych donoszą, że w piątek lub w sobotę nastąpi spotkanie między premierem Lavaşem, a ministrem spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji sir Johnem Simonem, który udaje się do Genewy na posiedzenie Ligi Narodów.

BEZROBOCIE WŚRÓD WYCHODZCÓW POLSKICH WE FRANCJI.

Paryz, 21.1. — Polski Komitet pomocy bezrobotnym w Północnej Francji wydał odezwę do społeczeństwa, w której m. in. zaznaczył: W ub. tygodniu w jednym tylko mieście Mauberge utraciło pracę 200 robotników polskich. Znalezione pracy przez robotników cudzoziemców jest obecnie wykluczone. W całej Północnej Francji powstała sieć komitetów pomocy bezrobotnym, takich kuchni i przytułków noclegowych.

PROTEST DUNSKICH ZWIĄZKÓW ROLNICZYCH.

Berlin, 21.1. — Związki rolnicze duńskie, liczące 100.000 członków wystąpiły z memoriałem do rządu i parlamentu Da nii, domagając się, aby w odpowiedzi na podwyżkę cel niemieckich na masło — rząd niezwłocznie wypowiedział traktat handlowy z Niemcami.

CZWARTA OFIARA KATASTROFY GÖRNICZEJ.

Bytom, 21.1. — Wczoraj wieczorem od dział ratowniczy w kopalni Karsten Centrum dotarł do miejsca, gdzie znaleziono zwłoki 4-jej ofiary katastrofy górniczej.

O F I A R Y.

Dla biednych pod opieką Śm. Pralata Wrbłewskiego w 7-mą rocznicę śmierci ukochanego męża od Ludomyri Fiszerowej zł. 10.

ZA WYPOŻYCZENIE
3.000 złotych dam mieszkanie z utrzymaniem pojedynczej osobie. — Oferty do skłepu „Gońca” pod „Wypożyczalnie” 173

ZAWIADAMIAMY
Szanowna Klientele, że f. Skład Masła Krzepciwego, została przeniesiona z Al. Wolności na ul. III-a Aleja nr. 46 w skłope p. Maszynskiej. 98

DO WYNAJĘCIA
5.cio lub 6.cio pokoju, we mieszkaniu z wygodami przy ulicy Piłsudskiego, Wład. Kiliński-go Nr. 32/46. 95

POTRZEBNA
czarzą zdołna manucurzystka. Zakład fryzjerski b. „Kilniskiego” Aleja nr. 7. 168

POTRZEBNA
gospodynii cechowa do Kasy na Podól. 7 p. a. 1. Zgłoszenia kierować do Kasy. 4

POKÓJ
lub 2 od zaraz do wynajęcia, wszelkie wygody z telefonem. Kosciuszki nr. 24/26 (dawniej nr. 3) L. Popkowska. 9

ZGUBIONO
książkę Kasy Chorych wydaną ea imię Maria Koza. 97

ZGUBIONO
kwit lombardu Nr. 11954

ZGUBIONO
książkę wojskową wyd. przez PKU. Częstochow. z nazwą imię Herszlik Aron Liberman z Przy-ludowego Nr. 662. 165

ZGUBIONO
książeczkę oszczędności Spółdzielczego Banku Ludowego Nr. 662. 165

**GRUZIŁCA ZABIERA WIĘCEJ OFIAR NIZ
NAJTRAZNIEJSZA WOJNA; W SZYTKIE
CHOROBY ZAKAZNE RAZEM
!!! KUP NALEPKĘ PRZECIWOGRUZIŁCZĄ !!!**

Apel do krajowych wytwórców i kupiectwa!

W czasie od 14-go maja do 5-go czerwca 1932 r. odbędą się Trzecie Targi Katowickie w Katowicach na terenach wystawowych przy parku Kościuski, urządza je staraniem Śląskiego Towarzystwa Wystaw i Propagandy Gospodarczej.

Śląski okręg przemysłowy pomimo chwilowego przesilenia gospodarczego jest ciągle wielkim rynkiem zbytu dla towarów krajowego pochodzenia. Niestety konsumenci tut. terenów zaopatrują się w dużej mierze w produkty zagraniczne, które w tej samej — a czasami w lepszej jakości wytwarzane są w kraju. Szkody w tym wypadku ponosi niekiedy sam producent krajowy, który nie stara się dotrzeć do rynku i odbiorców śląskich.

Natomiast potrzebna i różnorodna wytwórczość śląska stwarza możliwości zbliżenia nabywców z całej Polski do produktów tut. przemysłu — co ma wybitne znaczenie gospodarcze i społeczne ze względu na możliwość utrzymania w ruchu bodaj w części tut. fabryk i dania zarobku pracownikom umysłowym i fizycznym.

Hasłem zatem i programem tegorocznych Targów Katowickich są: 1) skoncentrowany wysiłek społeczny nad utrzymaniem w popędzie warsztatów wytwórczości krajowej i 2) wzmocnienie k-nsumcji ogólnej.

Apelować przeto należy poważnie i usilnie do naszych wytwórców i kupiectwa aby wzięli udział w tegorocznych Targach Katowickich, które dają do ożywienia ruchu handlowego, zwiększenia obrotów i wywozu, oraz ułatwiają przetrwanie ciężkiego okresu ekonomicznego.

O bliższe informacje zwracać się należy do wymienionego Towarzystwa w Katowicach, ul. Stawowa 14, tel. 71.

Powiaty

z największym i najmniejszym przyrostem
ludności.

Największy przyrost wykazują niektóre powiaty na wschodzie Państwa np. Brześć (85,4 proc.), Kossów (71,8 proc.), Pruzana (59,5 proc.), Stonim (59,2 pr.).

W porównaniu z temi punktami, wręcz odwrotne zjawiska obserwowano w niektórych powiatach województw zachodnich. Tutaj stwierdzono już nie przyrost, lecz przeciwnie absolutne zmniejszenie się ludności w porównaniu z 1921 r. Ubytek wynosi w pow. śmigiełskim 6,1 proc., w pow. koźmińskim 4, 5 proc., gnieźnieńskim 3,4 proc. i t. p.

Nadmienimy przyrost ludności na wschodzie kraju znajdujące swoje wytłomaczenie w powrocie setek tysięcy repatriantów, których przeważająca część pochodziła właśnie ze wschodnich województw. Natomiast na zachodzie niski, albo nawet ujemny przyrost ludności jest przedewszystkiem wynikiem masowej emigracji żywołu niemieckiego, która w dużej części odbywała się jeszcze po roku 1921.

Charakterystyczne zjawisko nierównalności wysokiego przyrostu ludności obserwujemy też w powiatach, okalających wielkie centra miejskie. Tak np. ludność pow. warszawskiego wykazuje wzrost o 79,6 proc., łódzkiego 47,1 proc., krakowskiego 33,4 proc. Warto też zwrócić uwagę na wzrost powiatu morskiego 31,1 pr. Największy wzrost wykazuje miasto Gdynia — 854,7 proc.

Wychodźstwo z Polski i powrót emigrantów

Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego w ciągu 11-tu miesięcy ubiegłego roku wymigrowało z Polski ogółem 74.565 osób, w tem 63.447 do krajów europejskich, oraz 11.118 do krajów pozaeuropejskich.

Z wśród emigrantów, którzy wyjechali do krajów Europy, 32.288 wyjechało do Niemiec, 27.784 do Francji, oraz 3.375 do innych państw. Do krajów pozaeuropejskich wykemigrowało: 1.280 osób do Stanów Zjednoczonych A. P., 1.255 — do

Kino-Teatr „MUZA”

Dzisiaj i dni następnych.

Niebezpieczny Romans

z Bogusławem Famborskim, B. Hy Aman i innymi.
Szczegółowo w afiszach.

Kanady, 4.158 — do Argentyny, 1.049 — do Brazylii, 1.218 — do Urugwaju, 411 — do innych krajów Ameryki, 1.477 do Palestyny, oraz 270 osób do innych krajów pozaeuropejskich.

W tym samym okresie czasu wróciło do Polski ogółem 67.984 wychodźców, w tem 61.386 z krajów europejskich, oraz 6.598 z krajów pozaeuropejskich.

Z krajów europejskich powróciło do Polski 19.761 wychodźców z Francji, 33.613 z Niemiec, oraz 8.012 z innych krajów pozaeuropejskich, 970 powróciło ze Stanów Zjednoczonych A. P., 1.953 z Kanady, 2.248 z Argentyny, 142 z Brazylii, 2 z Urugwaju, 2 z innych krajów Ameryki, 177 z Palestyny, oraz 1.104 z innych krajów pozaeuropejskich.

Inflacja w Stan. Zjednoczonych

Ostatnie depesze z Waszyngtonu doniosły, że Izba reprezentantów przyjęła uchwalony przez senat projekt w sprawie utworzenia gigantycznego instytutu kredytowego z kapitałem 2 miliardów dolarów. Równocześnie nadeszły wiadomości o ponownej redukcji stawkę od akceptów (trzymiesięczne do 2,78 — 3 proc., czteromiesięczne do 3 — 3,18 proc., pięcioletnie i sześciomiesięczne 3 1/2 — 3,38 proc. i zamierzonym obniżeniu stopy dyskontowej nowojorskiego Federal Reserve Banku. Poza to ma być izbom przedłożony projekt w sprawie finansowania eksportu, sanacji kolei, uzdrowienia giełd akcyjnych ect. Ostatnio Federal Reserve Banki rozpoczęły już na większą skalę skup papierów państwowych.

Jak widzimy, Stany Zjednoczone przechodzą z systemu deflacji do inflacji i czynią to z dużym rozmachem. Tempo mobilizacji rezerw finansowych kraju i uchwalanie wszystkich projektów w tym kierunku przez izby, jest wzrost gwałtowny. Ponieważ jednak akcja podjęta dla ożywienia życia gospodarczego idzie tymczasowo jedynie w kierunku uruchomienia zamrożonych kapitałów i upłynnienia rynku pieniężnego, nie pomyslano natomiast o akcji mogącej spowodować ożywienie w przemyśle, spadek bezrobocia i zwiększenie cen, obawiać się należy, że ostatnie posunięcia nie dadzą spodziewanych rezultatów i ewentualne ożywienie nie potrwa długo, zwłaszcza, że bariery celne na świecie coraz bardziej rosną, a kwestia reparacji i spłaty długów sojusznicznych jest wciąż jeszcze otwartą.

Nowa gałąź produkcji

W ostatnich miesiącach powstała nowa gałąź produkcji, która znalazła szerokie zastosowanie w przemyśle tekstylnym. Nowy surowiec włókienniczy t. zw. wistre, otrzymuje się analogicznie do przędzy wiskozowej sztucznego jedwabiu. Te same materiały wyjściowe, ta sama metoda produkcji umożliwiają przy pewnych kombinacjach technicznych fabrykom sztucznego jedwabiu, pracującym metodą wiskozową przejście na produkcję wistry. Różnica pomiędzy wistrą a przędzą sztucznego jedwabiu polega na tem, że pierwsza składa się tylko z krótkich włókien, których przedzenie odbywa się podobnie do przedzenia bawełny, zaś przędza sztucznego jedwabiu jest włóknem długim, nie mającym właściwie początku ani końca. W ten sposób przędza otrzymywana z wistry jest równiejsza i miększa, niż przędza sztucznego jedwabiu, natomiast jest włochata i mniej błyszcząca, dzięki czemu inne efekty osiągnąć można przy stosowaniu wistry, inne przy sztucznym jedwabiu. Często również używa się wistry razem z przędzą sztucznego jedwabnia.

Analogiczne metody wytwórczości jedwabiu sztucznego, produkowanego metodą wiskozową i produkcji wistry umożliwiają Polsce wytwarzanie tego produktu. Jedną z polskich fabryk sztucznego jedwabiu (Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu) podjęła przed kilku miesiącami produkcję wistry. Produkcja ta narazie nie przekracza 6000 kg. miesięcznie, jednakże fabryka stwierdza, że bez wlek-

szych trudności będzie mogła przestawić swą produkcję z przędzy sztucznego jedwabiu na wistre i doprowadzić wytwórność wistry w Polsce do poziomu wielokrotnie wyższego. Wistra ta może być używana w mieszaninie z bawełną, z wełną, ze sztucznym jedwabiem i t. d., dając interesujące, zupełnie nowe efekty włókien nicze.

Poza fabryką tomaszowską zaczęły ostatnio produkować wistre także fabryki sztucznego jedwabiu w Mysłzkowie i Chodakowie. Obecna produkcja fabryk polskich wystarcza w zupełności na pokrycie zapotrzebowania wewnętrznego.

Najlepsza broń

w walce z kryzysem.

Ostatni numer miesięcznika „Prasa” podaje interesujące szczegóły, dotyczące walki z kryzysem zapomocą reklamy.

„Najżywciej w Stanach Zjednoczonych przedsiębiorstwa stoją na stanowisku, że właśnie teraz, w czasie kryzysu, nie tylko należy się reklamować, ale trzeba to czynić wydatniej, niż podczas dobrej konjunktury. Firmy, które zwiększyły w czasie kryzysu swe wydatki na reklamę, uzyskały na tej drodze doskonałe rezultaty.

„American Tobacco Company” zwiększywszy swe wydatki na reklamę w ubiegłym miesiącu o 5 milionów dolarów, uzyskało dochód o 11 milionów wyższy, niż w okresie poprzednim. Tu uwaga nawiasowa: w ostatnim czasie Polski Monopol Tytoniowy, mający poważne kłopoty ze spadkiem sprzedaży, wpadł na nadzwyczajny pomysł skreślenia niemal w całości budżetu reklamowego na rok 1932. Jest to bezwzględnie najlepsza i najpewniejsza droga do wywołania dalszego spadku sprzedaży wyrobów tytoniowych. „Coca Cola Company” podniosła ostatnim roku swe wydatki na reklamę o milion dolarów i konstatuje stale rosnące zwiększenie się sprzedaży swych wyrobów. Fabryka kołnierzyków „Peabody” dzięki podwyższeniu swego dotychczasowego budżetu ogłoszeniowego o 45 proc. uzyskała w ostatnim okresie bilansowym zyski zwiększone o 20-proc.

„Standard Oil Corporation” dzięki szerokiej reklamie prasowej, osiągnęła w roku bieżącym rekordowo wysoką sprzedaż. Stwierdzono, że towarzystwa ubezpieczeń, które w roku 1931 korzystały na wielką skalę z reklamy, znacznie zwiększyły ilość ubezpieczonych przez siebie osób.

Podczas niedawnych amerykańskich wstrząsów giełdowych i finansowych w Filadelfji bankrutowało około 12-tu banków. Rozpoczął się gwałtowny run. Wówczas szereg wielkich i poważnych banków, oraz zrzeszeń bankowych, z „Philadelphia Claving House Association” na czele, przeprowadziła wielką kampanję ogłoszeniową w prasie miejscowej. Kampania ta dała szybki i znakomity rezultat: uspokoiła rynek, wzmogła zaufanie i spowodowała powrotną falę wkładów.

Wyjaśnienia prawne.

Czy sąd karny może w wypadku wniesienia sprzeciwu od nakazu powiększyć karę w nakazie wymierzonej?

Na mocy obowiązującego obecnie kodeksu postępowania karnego sądy grodzkie mogą w wypadkach drobnych wykroczeń wymierzać karę bez rozprawy w formie t. zw. nakazu, od którego skazany odwołać się może w postaci sprzeciwu w ciągu 7 dni od daty doręczenia nakazu. W wypadku wniesienia sprzeciwu sąd grodzki zarządza zwykle postępowanie dowodowe t. j. rozprawę, na którą wzywa wskazanych przez oskarżonego świadków, oraz inne dowody.

Przy wniesieniu sprzeciwu od nakazu karnego istnieje dla oskarżonego poważne niebezpieczeństwo, które zilustrujemy następującym przykładem, zaczerpniętym z praktyki sądowej. Na dachu domu, należącego do Z., obsunęła się cegła, która spadając zmiotła stopę 6-letniej dziewczynki, lokatorki wspomnianego domu. Na zasadzie danych dochodzenia, które ustaliło winę właściciela domu Z. przez niedokonywanie remontu dachu dla zapewnienia bezpieczeństwa, sąd grodzki na mocy art. 138 K. K. skazał nakazem sądo-

Pracownia Sukien i Okryć Damskich

POD FIRMA

„EWELINA”

„poleca najnowsze modele paryskie po cenach b. przystępnych, oraz wynajmuje i wykonywa Bal Straży kostjumy na

Częstochowa, ul. Kilińskiego 16, tel. 325.

wym właściciela domu Z. na zapłacenie 50 ty. grzywien. Niezadowolony z powyższego nakazu Z. założył sprzeciw, podnosząc, iż w sprawie tej zachodzi przedawnienie ścigania, a zatem postępowanie winno być umorzona.

Na rozprawie sądowej rzecznik poszko-dowany wykazał, iż czyn właściciela do mu podpada pod art. 474 cz. II K. K., tj. zachodzi tu nieostroże spowodowanie uszkodzenia ciała wskutek zabezpieczenia bezpieczeństwa osobistego, a zatem czyn zagrożony karą więzienia i wskutek tego brak jeszcze 3-letniego okresu przedawnienia. Rzecznik poszkodowanej podkreślał przytem, że sąd nie jest związany ani wymiarem kary, ani też kwalifikacją prawną, przyjętą w nakazie.

Sąd, przychyliłac się do tych wywo-dów, postanowił prowadzić przeciw oskarżonemu Z. postępowanie z surowszego artykułu 474 K. K.

K. Kl.

Z dziedziny mody

Bluzki wieczorowe.

Bluzka była przez długie lata częścią garderoby wysoce cenioną przez elegancie panie, które rozumieją że noszenie jej wymaga dużej kultury ubraniowej i znajomości tajników elegancji.

W ostatnich czasach bluzka została zepchnięta w cień przez wszechwładną „panią modę”, teraz jednak wypłynęła znowu na powierzchnię i dziś trudno nam obejść się bez kilku sztuk, nadających się na wszelkie okoliczności.

Bluzkę nosi się teraz zarówno do kostiumu „trotteur”, jak do sportu, w podróży i jako przedpołudniowe ubranie, co więcej jest ona ładnym uzupełnieniem ubrania popołudniowego, pierwowzoremże magazynu zaś lansująa teraz nową rodzaj bluzk wieczorowych, hołdując w ten sposób tendencji stworzenia czegoś pośredniego pomiędzy suknią zbyt skromną, a zaanadto strojną.

Dobór materiałów na nowe modele bluzek zależy jest od celu, na jaki są one przeznaczone. Sportowe bluzy robotne są w rodzaju kamizelek, podobnych do zakieciaków, w kolorach i gatunkach odcinających się od kostiumu. Najlepszą na ten cel jest miękka, w bardzo dobrym gatunku flanelka, albo duwetina. Kolor powinien być dość żywy, ale nie zaanadto jaskrawy. Ładnie i efektownie wyglądają wszelkie półtony, a więc matowo - żółty, winno - czerwony, odcień mchu zielonego, ciemno - heliotropowy i t. d.

Bardzo szykowne są modele bluzk popołudniowych, które w połączeniu z dobrze skrojoną spódnicą chętniej są noszone od całych sukien. Dwukolorowość takiej kombinacji wnosi żywą nutę i zwiększa dlatego powszechną aprobatę. Kostium popołudniowy jest przeważnie zrobiony z strojnego materiału, naprzykład aksamitu, bluzka zaś z jasnego jedwabiu (crepe satin, albo marocain), przeważnie w formie zakieciaka, zładzonej przez oryginalne, górą bufiaste rękawy. Zakaficiemieniem wycięcia jest wąski kołnier z szalowy związany na wesele.

Bluzki, które mają służyć nie tylko popołudniu, ale wieczorem do teatru, są jeszcze strojnniejsze. Do najelegantszych należą fasony drapowane, krzyżowane na boku, z sutymi bufiastymi rękawami. Na taki cel można użyć jakiegos bardzo strojnego materiału, naprzykład ciężkiego jedwabiu, albo brokatu.

Czysto wieczorowa bluzka odgrywa w tegorocznej modzie dużą rolę. Można sobie garderobę urozmaicić sprawiając do jednej, długiej spódnicy jedwabnej kilka bluzek, różniących się między sobą faktem do materiału, jak i koloru. Zo.

Uśmiejcie się serdecznie czytając książkę

„Zakazany Owoc”

Juljana Pohoreckiego

Do nabycia w księgarniach

ŚWIECKIEGO I ROLNICZIEGO.

Gimnazjum Związkowe

rozpoczyna

egzaminu wstępne

w dniu 28 stycznia r. b.

ZE SWIATA

(X) **Okultysty angielscy święcą rocznicę śmierci Goethego.** Okultysty angielscy zamierzają święcić rocznicę śmierci Goethego zebraniem na górze Brocken, w Harcu, gdzie odbędzie się w czci wielkiego poety kongres czarnej magii. Na marzec zapowiadano niezliczoną ilość obchodów, poświęconych pamięci Goethego, nie zapomnieli o nim nawet filatelisci (!) i sportowcy niemieccy (sic). — Luka w tych wszystkich obchodach jest jednak spora: brak obchodu czytelników. Bo któż dzisiaj posuwa swe uwielbienie dla wielkiego pisarza aż do tego stopnia, aby czytać dzieła jego!

(X) **Zmierzył filmu amerykańskiego.** Sytuacja w amerykańskim przemyśle filmowym nie przedstawia się zbyt różowo. Liczba kinoteatrów zmniejszyła się w r. 1931 do 17.000, wówczas, gdy w r. 1930 było ich 21.000. Aby zwiększyć frekwencję w kinach, obniżono znacznie ceny biletów. Jednocześnie obniżono też gaje aktorów, reżyserów i gwiazdorów. Suma 24 milionów dolarów, którą wydatkowano na ten cel w r. 1931, zostanie zmniejszona do 18 milionów w r. 1932. W tej samej wysokości pozostały tylko wydatki na reklamę prasową, która uważana jest za niezbędną dla podtrzymania frekwencji.

(X) **100-na rocznica narodzin papierosa.** Papieros obchodzi obecnie setną rocznicę swych narodzin. Podobno zwyczaj skręcania papierosa powstał w roku 1830 podczas zdobywania przez wojska egipskie miasta Akka. Po zdobyciu miasta znaleziono spore zapasy tytoniu, ale ani jednej fajki. Wówczas żołnierze skręcali z papieru tutki, w których znajdował się tytoń.

(X) **Czy już pan kupił „złote cegiełki“?** Tak brzmi codzienne pytanie w Paryżu, i to nie tylko w kołach finansowych, ale nawet w sferach średnio-za-możnych, wszędzie, gdzie zbierają się ludzie, posiadający oszczędności. „Złote cegiełki“ to popularna już we Francji nazwa sztabek złota, w których starają się ulokować swe oszczędności wszyscy, którzy dbają o pewne jutro.

(X) **Jadłowite żmieje rozpełzły się po Hamburgu.** Wczoraj w godzinach rannych wybuchł pożar w wielkim handlu zwierzętami w Hamburgu. Spłonęły tysiące ptaków i drobnych zwierząt. Wielkich drapieżników, jak tygrysy, lwy, lamparty, również nie zdołano uratować. Ogień przetrucił się do wylęgarni ja-

dowitych węzów. Przez pękniętą taflę szklaną wypłynęło kilkadziesiąt grzechotników, które zaatakowały straż ogniową. Sytuacja stała się tak groźna, że strażnicy musieli poniechać pracy i ukryć się w bezpieczne miejsce.

Jadłowite węże rozpełzły się po okolicznych ulicach. Policja uzbrowiwszy się w kije, urządziła polowanie na grzechotniki!

Zemsta starego kawalera

Dyrektor fabryki podpalaczem.

Jednym z najbogatszych fabrykantów amerykańskich jest zamieszkały w Chicago Józef Benter, z pochodzenia Holender, który przed trzydziestu kilka laty przybył do tego miasta z niewielką sumą i dzięki pracowitości oraz niezwykłemu sprytność potrafił dorobić się bardzo znacznej fortuny.

Benter jest właścicielem olbrzymiego kompleksu fabryk, produkujących znane na całym świecie maszyny rolnicze. Benter jest wdowcem i posiada jedną córkę, 18-letnią Mabel, dziewczynę niezwykle piękną i inteligentną. Zna ją niemal od dziecka zaufany dyrektor Bentera, również Holender, Andrzej Luka. Luka był starym kawalerem i oddawna zrezygnował z zamiarów małżeńskich. Ale gdy Mabel dorosła, wyobraził sobie Lukę, że wystarczy mu powiedzieć jedno słowo a Benter z ochotą odda rękę córki

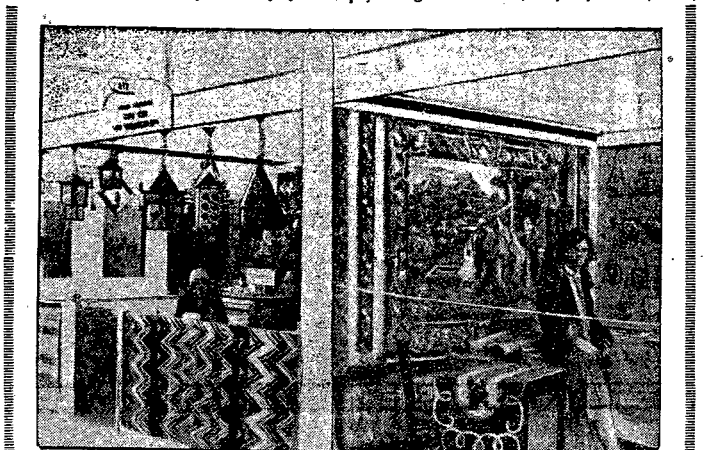
człowiekowi, wobec którego miał bardzo wielkie obowiązki wdzięczności. Należy dodać, że piękna Mabel podobała się bardzo Luce, ale jeszcze ponętniejszą rzeczą był dla niego jej olbrzymi majątek.

Gdy jednak w czasie pułnej rozmowy ośmielił się Luka napomknąć fabrykantowi o swych zamiarach matrymonialnych, szef szeroko otworzył oczy i nie posiadał się wprost ze zdziwienia, a potem zaczął się śmiać tak spazmatycznie, że przez dłuższy czas nie mógł się uspokoić. Ten śmiech był odpowiedzią aż nadto wyraźną. Podstarzały amant zrozumiał, że pomylił się całkowicie w swoich rachubach. Odszedł w pozornym spokoju, lecz w duszy zaprzysiął zemstę...

I oto niedawno wybuchł w fabryce Bentera olbrzymi pożar, który naraził milionera na bardzo poważne straty. Luka okazał wprawdzie wielką gorliwość w akcji ratunkowej, lecz mimo to stwierdzono niebawem, iż on to właśnie był podpalaczem.

Niezwykła ta historia zesłała się w Ameryce szerokim echem i żywo jest omawiana przez tamtejszą prasę.

(X) **45 lat pracy misyjnej wśród Indian Ameryki półn.** Przed kilku tygodniami zmarł na stacji misyjnej św. Franciszka w południowej Dakocie, opłakiwany przez tysiące Sioux'ów, O. Florentyn Digmann T. J., czynny w tej misji

Targi wiedeńskie.

Textylny oddział Targów wiedeńskich zawierał m. in. piękne wyroby tyrolskiej sztuki tkackiej, które cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

FUTRA

wszelkiego rodzaju naj-taniej w firmie
S. KRAUSKOPF i synowie

w ciągu 45 lat.

Gdy w r. 1886 O. Digmann przybył do stacji św. Franciszka, zarówno zabudowania stacji, jak i zakres jej działalności, były bardzo skromne. Obecnie, dzięki wyleżonej pracy O. Digmanna, stacja ta rozwinęła się wspaniale i, jako wielkie, wspaniale wyposażone osiedle, stała się oazą kultury pośród rozległych preri. Przed 45 laty miejscowi Indianie rozpoczynali właśnie stawiać pierwsze kroki na drodze nowego, rozporządzenia rządowego regulowanego życia. Rozporządzenia te nie wypełniły jednak jeszcze różnych przesądów rasowych, nienawiści religijnej i przyrodzonej dzikości. Z przykłądną cierpliwością i wielkim wyrozumieniem rozpoczął wśród nich pracę swoją O. Digmann, aby pozyskać nowe zastępy dla Chrystusa i cywilizacji. Dobrze jednak musiała być wyważona ta praca, skoro dziś stacja misyjna św. Franciszka może przysłużyć 500 dzieci indyjskich w szkole, którą trzeba uznać za jedną z najwzrostszych w Stanach Zjednoczonych, skoro Indianie tak opakują swego popularnego „Putin Sapa“ (czarnobrody), jak zmarłego misjonarza powszechnie w tych okolicach nazywano.

— „Polonia — Italia“. Na treść tego numeru składają się artykuły następujące: Czesław Pech: Rozwój przemysłu w Polsce; I. N. E.: Wywóz z Italii na rynki europejskie; I. N. E.: Przemysł meblarski w Italii.

Orpécz tego numeru zawiera kronikę polską oraz italską a nadto kronikę kulturalną. Treść powyższą uzupełnia wykaz ofert.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 20.15.

CO USŁYSZYMY DZIŚ PRZEZ RADIO?

Warszawa — fala 1411,8 m. moc. 158 kw.
11'20 Komunikat meteor. dla lotnictwa. 11'45 Przegląd bież. prasy polsk. 11'58 Sygnał czasu, hejnał z Krakowa. 12'10 Muzyka gramofonowa. 13'10 Komunik. meteor. 13'15 Komunik. gospod. 14'45 Muzyka gramof. 15'15 Komunik. śpiewaczy. 16'20 Komunikat LSG. 15'25 Odczyt dla nauczyc. 15'45 Giełda pieniężna oraz komunik. rybackie. 15'50 Transm. z Lwowa. 16'20 Odczyt. 16'40 Muzyka gramofon. 16'55 Lekcja angielskiego. 17'10 Odczyt. 17'35 — 18'50 Koncert ork. detej. 18'50 Rozmaitości. 19'15 Przegląd roln. prasy zagr. z Wina. 19'30 Wiadomości sportowe. 19'35 Muzyka gramof. 19'45 Prasowy dziennik radiowy. 20'00 Pogadanka muzyczna. 20'15 Koncert symf. z Filh. Warsz. 22'40 Dodatek do pras. dz. rad. 22'45 Komunikaty. 22'50 Muzyka tańcowa.

Przedruk wzbroniony.

WILLIAM LOCKE.

KUGLARZ

Przekład antoryzowany Haliny Gadek.

Staruszek rzekł:

— Doprawdy, ptaki znają pania. Rządki to dar. Nikt nie może powiedzieć, skąd to pochodzi — lecz zdarza się niezmiernie rzadko. Bywają też istoty ludzkie względem których może żyć żywa podobna sympatia.

Elodie wstrząsnęła się:

— Weże? Wołę ptaki. Ach, ty rozkoszny ptaszku! Chodź do mnie jak najprędzej!

Wszystkie przyfrunęły do niej. Jedno usiadło na głowie, inne na ramionach, zadowolone i śmiałe. Karmila je czekoladą, którą trzymała w ustach. Jedną tylko szara papuga nie chciała czekolady, lecz tuliła się do jej szyi i skubała Elodie za ucho.

Andrzej wyszedł z za kulis i przystanął w niemym zdziwieniu.

— Jesteś prawdziwą wielbicieleką ptaków — rzekł. — Słyszałem o takich, lecz nie widziałem nigdy na własne oczy.

Od tej pory Elodie, typowe dziecko miasta, nie znające przyrody, Elodie posiadająca o płaciwie bardzo ograniczone wiadomości — zdaje się, że wiedziała jedynie o istnieniu wróbi — uparła się, by wypróbować na ptakach swoje utalone talenty.

To, co powiedzieli Andrzej, oraz starszek, okazało się prawdą... Jeździł do Peyrou, i siadywali w parku — ona sa-

Reklama jest dzwignią przemysłu i handlu, kto chce więc pozyskać jak najliczniejszą klientelę, niech się ogłasza w „Gofcu Częstochowskim“, najogłośniejszym miejscowym organie prasy. — Największy nakład! — Najtańsze pismo! — Największy format! — Dział drobnych ogłoszeń rozpoczyna od 1 zł. 50 groszy. — Ceny prenumeraty i ogłoszeń na 1 kol.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje i wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. — Na zasadzie uchwały Zjazdu Związku Prasy Prowinclonalnej wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych, podlegają opłacie. — Do numerów świątecznych i niedzielnych pożądane w interesie klienteli, aby wszelkie ogłoszenia i komunikaty były nadawane w przeddzień do godziny 10-jej rano.

Omtyki w ogłoszeniach nie upowazniają do żądania zwrotu gotówki i nie obowiązują Administrację do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, o ile treść i sens nie zostały wyznaczona. — Za terminowe zamieszczanie ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Zastrzeżenie miejsca bywa uwzględniane o tyle, o ile zezwalają na to względy techniczne. Nie przyjmuje się odpowiedzialności za omtyki powstałe przez nadanie tekstu telet

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI.

Obitwo na maszynie rotacyjnej we własnych zakładach drukarskich „Gofca Częstochowskiego“.

Kierownik Literacki JAN BARYLSKI.